



Próbnny egzamin
w klasie trzeciej gimnazjum
z zakresu
przedmiotów humanistycznych
MOSTY

Instrukcja
dla nauczyciela oceniającego test
(fragmenty)





Plan testu

Obszary umiejętności	Numery zadań	Maksymalna liczba punktów za zadania z danego obszaru umiejętności	Udział procentowy punktów za zadania z danego obszaru umiejętności w liczbie punktów za cały test
Czytanie i odbiór tekstów kultury	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 29	29	58%
Tworzenie własnego tekstu	28, 30, 31	21	42 %
ŁĄCZNIE		50	100%

Kartoteka testu

Nr zad.	Sprawdzana umiejętność (numer umiejętności) Uczeń:	Sprawdzana czynność ucznia Uczeń:	Maksymalna liczba punktów	Typ zadania
10.	odnajduje i interpretuje związki przyczynowo skutkowe w historii i polityce (I.5)	wyjaśnia zależności między zjawiskiem a jego konsekwencjami	1	WW
11.	dostrzega i analizuje kontekst kulturowy (I.6)	wskazuje właściwe wydarzenie historyczne związane z miejscem	1	WW
12.	dostrzega i analizuje kontekst kulturowy (I.6)	wskazuje właściwe wydarzenie historyczne	1	WW
13.	czyta teksty kultury na poziomie metaforycznym (I.1)	rozpoznaje charakter kultury	1	WW
14.	dostrzega i analizuje kontekst kulturowy (I.6)	wskazuje właściwe znaczenie pojęcia	1	WW
23.	dostrzega i analizuje kontekst kulturowy (I.6)	dostrzega związki między różnymi rodzajami tekstów kultury	1	KO
24.	interpretuje teksty kultury (I.2)	interpretuje wyrażenie zawarte w wierszu	1	KO
25.	dostrzega środki wyrazu typowe dla wypowiedzi (I.4)	posługuje się pojęciami z poetyki	1	KO
31.	I. tworzy tekst o charakterze argumentacyjnym (II.3), formułuje, porządkuje i wartościuje argumenty uzasadniając tezę (II.5), syntetyzuje informacje (II.6)	– redaguje rozprawkę – wykorzystuje właściwe przykłady służące argumentowaniu – podsumowuje refleksje	6	RO
	II. zna i stosuje zasady organizacji tekstu (II.4)	pisze tekst trójdzielny, spójny i logiczny	3	
	III. redaguje wypowiedzi poprawne pod względem językowym i stylistycznym (II.1), tworzy tekst dostosowany do sytuacji komunikacyjnej (II.3)	– przestrzega poprawności językowej i stylistycznej – stosuje styl argumentacyjny	4	
	IV. redaguje wypowiedzi poprawne pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym (II.1)	pisze, przestrzegając zasad ortograficznych i interpunkcyjnych	3	



Uwaga! W kartotece testu tym samym symbolem, np. (I.1), oznaczono różne umiejętności szczegółowe, które są składowymi umiejętnościami (I.1) z podanej listy 16 umiejętności sprawdzanych w części humanistycznej egzaminu gimnazjalnego. Analizy wykonywane za pomocą aplikacji ANT dotyczyć będą umiejętności z tej listy.

Klucz odpowiedzi do zadań zamkniętych

Nr zadania	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Poprawna odpowiedź	D	A	B	C	D	A	B	A	B	B	A	C	A	B	A	D	A	C	D	B

Schemat punktowania zadań otwartych

Nr zad.	Przykładowe odpowiedzi	Zasady przyznawania punktów	Punktacja
23.	Np. Obraz stał się inspiracją do napisania wiersza, do refleksji; w wierszu jest zawarty opis obrazu.	1 punkt za podanie związku między obrazem a wierszem	0-1
24.	Np. Ludzie zostali nazwani dziwnymi, gdyż nie godzą się z upływem czasu, przemijaniem, choć wiedzą, że to nieuchronne.	1 punkt za wyjaśnienie zgodne z wymową wiersza	0-1
25.	opis obrazu i komentarz (refleksja)	1 punkt za podanie dwóch części wiersza	0-1

Kryteria oceny rozprawki

Kryteria punktowania	Punktacja
TEMAT (0- 6)	
Praca zgodna z tematem (pisze o moście jako motywie w literaturze bądź w sztuce)	0-1
Podanie dwóch przykładów uzasadniających tezę	0-1
Rozwinięcie pierwszego przykładu w charakterze argumentacyjnym	0-1
Rozwinięcie drugiego przykładu w charakterze argumentacyjnym	0-1
Wykorzystanie co najmniej jednego dodatkowego przykładu	0-1
Podsumowanie refleksji służące dowiedzeniu słuszności tezy	0-1
KOMPOZYCJA (0-3)	
Zachowanie trójdzielnej kompozycji i poprawnego układu graficznego	0-1
Spójność tekstu	0-1
Logiczne uporządkowanie tekstu	0-1
JĘZYK I STYL (0-4)	
Język poprawny pod względem stylistycznym (niepowtarzanie struktur zdaniowych, brak wielosłowa, kolokwializmów, powtórzeń wyrazowych, itp.)	0-3 (dopuszczalne trzy błędy niezależnie od kategorii) 3 błędy – 3 p. 4 błędy – 2 p. 5 błędów – 1 p. 6 błędów – 0 p.
Język poprawny pod względem słowotwórczym i fleksyjnym	
Wypowiedź poprawna pod względem składniowym i frazeologicznym	
Styl funkcjonalny dla tekstu argumentacyjnego	0-1
ZAPIS (0-3)	
Zapis poprawny pod względem interpunkcyjnym (dopuszczalne trzy błędy)	0-1
Zapis poprawny pod względem ortograficznym	0-2 1 błąd – 1 p. 2 błędy – 0 p.



Ocenianie zadań otwartych

Dla lepszego przekazania intencji autorów przedstawiamy przykładowe odpowiedzi uczniowskie do zadań otwartych z propozycją oceny i jej uzasadnieniem.

Zadanie 23. (0-1)

Wyjaśnij, na czym polega związek obrazu H. Utagawy i wiersza W. Szymborskiej.

Sprawdzana umiejętność

Uczeń dostrzega i analizuje konteksty kulturowe

Komentarz

Wiersz Szymborskiej zawiera opis obrazu H. Utagawy. Jest on podstawą do refleksji na temat ulotności chwili, przemijalności ludzkiego bytu, a jednocześnie wielkości artysty – człowieka mogącego zatrzymać czas w dziele swych rąk, zwyciężyć, stać się nieśmiertelnym. Wyraźne odesłanie odbiorcy do konkretnego dzieła ułatwia rozpoznanie związku między tekstami. Oglądany drzeworyt stał się inspiracją do napisania wiersza.

Przykład 1.

Odpowiedź poprawna

Uczeń zauważa obecność opisu obrazu w wierszu Szymborskiej.

Wiersz Szymborskiej w swoim wierszu opisuje obraz H. Utagawy

Przykład 2.

Odpowiedź dopuszczalna

Odpowiedź jest bardzo ogólna, ale mieści informację o relacji między jednym a drugim dziełem.

Wiersz mówi o obrazie.

Zadanie 24. (0-1)

Napisz własnymi słowami, dlaczego poetka nazwała ludzi „dziwnymi”.

Sprawdzana umiejętność

Uczeń interpretuje wiersz W. Szymborskiej.

Komentarz

Wiersz zawiera opis obrazu i refleksje nim wywołane. Podmiot nazywa ludzi i planetę „dziwnymi” ze względu na wyraźny rozdźwięk między wiedzą o tym, co nieuchronne i działaniami przeczącymi tej wiedzy. Jak w wielu utworach Noblistki poważny temat jest pozornie umniejszany. Należało przyjrzeć się charakterowi czasu, człowieka i dokonać interpretacji, biorąc pod uwagę powyższe aspekty.



Przykład 1.

Odpowiedź poprawna

Uczeń prawidłowo rozpoznaje i nazywa sprzeczności zauważone w charakterze człowieka.

Poetka nazwała ludzi dziwnymi, gdyż oni wiedzą, że czas
pływie, mimo to próbują go zatrzymać, tak jak na drodze H. Ułaj

Przykład 2.

Odpowiedź dopuszczalna

Uczeń mówi o sprzeczności natury ludzkiej względem czasu, a dodatkowo wspomina o *trendach*, które również mają na człowieka wpływ. Ta część odpowiedzi jest zbędna, ale nie zakłóca interpretacji.

Poetka nazwała ich ludźmi, ponieważ ulegają
czasowi i trendom, a nie chcą ich usnąć.

Przykład 3.

Odpowiedź błędna

Uczeń nie zauważa uogólnienia refleksji; swoją odpowiedź odnosi do postaci z obrazu..

Ameryka, uważa że ci ludzie ulegli czasowi, złożyli się i
stoją wie robotę nic dalej - tylko stoją.

Zadanie 25. (0-1)

Wyodrębnij i nazwij dwie części kompozycyjne wiersza.

Sprawdzana umiejętność

Uczeń posługuje się pojęciami właściwymi dla wypowiedzi – dostrzega i nazywa części kompozycyjne utworu.

Komentarz

Utwór wyraźnie jest podzielony treściowo na dwie części. Część zawierającą opis obrazu i ujmującą go w ramy refleksję wywołaną obserwowaną sytuacją i myślami na temat twórcy.

Przykład 1.

Odpowiedź poprawna

Uczeń prawidłowo wyodrębnia i nazywa części kompozycyjne wiersza.

Refleksyjna - zwr. I, IV, V
Opisowa - zwr. II, III

Przykład 2.

Odpowiedź dopuszczalna

Uczeń widzi i nazywa dwie części kompozycyjne utworu, ale nieprecyzyjnie je wyodrębnia. Jego opis nie zawiera jednak błędów.



- 1 wiersz → pierwsza i ostatnia zwrotka → refleksje dotyczące czasu
2 wiersz → pozostałe zwrotki → opis sytuacji przedstawionej na obrazie i komentarz do niej

Przykład 3.

Odpowiedź błędna

Uczeń używa pojęć dotyczących budowy wiersza

① - strofa

② - wers

Zadanie 31. (0-16)

Uzasadnij, że most bywa częstym motywem w twórczości wielu artystów. Odwołaj się do przykładów z różnych dziedzin sztuki. **Możesz wykorzystać jeden przykład z arkusza.**

Sprawdzana umiejętność

Uczeń redaguje rozprawkę posługując się trafnymi przykładami w charakterze argumentów.

Komentarz

Zadanie wymagało znajomości formy, w jakiej powinien wypowiedzieć się uczeń. Tekst powinien charakteryzować się ustaloną dla rozprawki strukturą: zawierać logicznie uporządkowane argumenty wsparte odpowiednimi dla tematu przykładami. Uczeń musi odnieść się do motywu i wykorzystać w pracy związane z nim przykłady z różnych dziedzin sztuki. Powinien też zachować poprawność językową i zadbać o zgodny z zasadami ortografii i interpunkcji zapis, styl charakterystyczny dla tekstu argumentacyjnego oraz właściwą organizację tekstu. W wypadku tekstów krótszych niż połowa wyznaczonego miejsca punkty były przyznawane wyłącznie w zakresie realizacji tematu.

Przykład 1.

Odpowiedź w większości poprawna, oceniona na 13 punktów

Uczeń prawidłowo zrozumiał temat, napisał rozprawkę na zadany temat, odnosząc się do motywu mostu. Posłużył się trafnymi przykładami w charakterze argumentów. Konsekwentnie prowadził wywód, dążąc do uzasadnienia tezy. Poprawność ortograficzna i interpunkcyjna mieści się w granicy błędu, błędy językowe spowodowały obniżenie punktacji.

Jednym z często występujących motywów
m.in. w literaturze jest most. Symbolizujący
więzi międzyludzkie, albo po prostu będący
miejscem akcji. Może pełnić bardzo ważną
rolę lub być tylko „dodatkiem”.
W utworze Ernesta Hemingwaya pt. „Stary człowiek
i ryba”



poznajemy historię ^{starszego} mężczyzny, który na skutek nadchodzącego niebezpieczeństwa musiał opuścić swój dom, ziemię. Gdy inni uciekali, on siedział zmęczony przy moście rozmyślając nad tym, czy jego podopieczni poradzą sobie, gdy nadejdzie czas walki. Jeden z żołnierzy chciał go nakłonić do dalszej ucieczki, rozmawiając ze starcem. Dowiedział się, że mężczyzna nie ma już siły uciekać dalej i że nic go w naszym miejscu nie czeka. Opuścić swoje ukochane gospodarstwo i pozostać przy moście. Most byłby tu jakby drogą ucieczki. Dla starca jednak ta droga była ~~spe~~ pozostawieniem swego domu.

W utworze J. Szaniawskiego pt. „Most” również poznajemy niezbyt szczęśliwą historię Ojca Tomasa posiadającego prom i łódkę, którymi przewoził ludzi z jednego brzoze na drugi. Po zbudowaniu mostu stracił on pieniądze oraz sens życia. Ciepłe miał za co żyć, ponieważ most „wyprzył” go z interesu. Stał się ponury, przykry, zdziśnaczał. Przez jego ciągły smutek jego syn postanowił uciec, ~~nie~~ ^{ponieważ} nie może przeżyć w tak ponurej atmosferze. Przez wybudowanie mostu ojciec stracił syna, przewodnik pracę. Żałamany żył



w ciągłym smutku, żale, niszcząc więzi rodzinne,
odcinając się od świata.
Choć był tu paradem zaciomanió się mężczyzny,
na skutek czego stracił syna.
Zastanawiając się nad znaczeniem
tej budowli, czy przenosi z nią związanej,
można znaleźć też przykłady, w których
most jest miejscem spotkań zakochanych
par, czy po prostu spotkań przyjaciół.
Jest wykorzystywany w literaturze, ^{jak również} ~~czy też~~
w sztuce.

Przykład 2.

Odpowiedź częściowo poprawna, oceniona na 6 punktów

Uczeń, który uzyskał 6 punktów, miał problemy w większości kryteriów. Wybrany uczeń popełnia wiele błędów językowych i interpunkcyjnych, nie stosuje stylu argumentacyjnego, a temat realizuje tylko poprzez sformułowanie tezy. Praca zawiera błędy merytoryczne.

Mosty. Często są symbolem potęgome
~~z~~ i jednocześnie wychoanej czy pomysłu
zawadzeniem sprawy.
Ze czasu waga często istotne budowa
mosty, by dostać się do wroga. Czuli saty-
stykę i smutek wchodząc do innego świata
Jednym z artystów - poetów - Konstanty



Główną gałąźką napisat: „Not nad
granicę, które nie drzwi, ale jednolity”
Zobowiązane granice, jale i most ugodą uau
sie ze zgodą i potęgą renowem, ale jón
wiewny, nie dowiesz tóh jest.

↓ Dla wielu ludzi zadanych i
pełnych radości, miłych artystów, most
może być symbolem „drogi życia”, drogi,
która ma się kierować do śmierci. Takim
„duchowym” „mostem” możemy nawiązać
przyjaciele, który podpowała nam przy
wielkich decyzjach i wyborach.

↓ Wiele poetów jón nie przytęd
wiestone szymborskie wywarzystył most
w swoim utworze „Ludzie we włosie” nawiązuje
do czasu i do tradycji, którym negamy,
ale jednak nie chcemy go stracić.

↓ Dla młodych ludzi most to symbol
wygranej, a dla starych... ciężo un
pamiętać. Spróbuj, napisz o tym
ze kilku lat...